

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/110252,80-rocznica-bitwy-o-Wielka-Brytanie.html>
2022-05-21, 11:27

80. rocznica bitwy o Wielką Brytanię

W 2020 roku mija 80 lat od bitwy o Wielką Brytanię - wielkiej, kilkumiesięcznej batalii powietrznej, która miała Adolfowi Hitlerowi utorować drogę do inwazji na angielskie wybrzeża. Obydwie walczące strony - królewskie siły powietrzne (Royal Air Force) i lotnictwo niemieckie (Luftwaffe) wystawiły przeciwko sobie tysiące samolotów oraz kadry najlepszych lotników. Niemiecka przegrana w bitwie stanowiła punkt zwrotny w dziejach II wojny światowej i dała nową nadzieję Polakom cierpiącym pod dwiema okupacjami.

Piloci Dywizjonu
303. Od lewej: ppor.
Miroslaw Ferić, kpt.
John Kent, ppor.
Bogdan Grzeszczak,
ppor. Jerzy
Radomski, ppor. Jan
Zumbach, ppor.
Witold Łokuciewski,
ppor. Bogusław
Mierzwa (za
Łokuciewskim),
ppor. Zdzisław
Henneberg, sierż.
Jan Rogowski i
sierż. Eugeniusz
Szaposznikow.
Lotnisko Northolt
26 września 1940 r.
Fot. domena
publiczna

Większość historyków przyjmuje 10 lipca 1940 r. za początek bitwy a 31 października tegoż roku za jej koniec. Największe nasilenie powietrznych walk miało miejsce 15 września, dlatego też tego dnia odbywa się w Londynie coroczna, wielka parada lotnicza dla upamiętnienia zmagania z 1940 r.

Jest to jednak święto nie tylko Brytyjczyków ale też wszystkich narodów, z których wywodzili się piloci broniący angielskiego nieba. Zdecydowanie największą grupę pośród nich stanowili Polacy - 171 lotników. Zestrzelili ponad 100 samolotów Luftwaffe w

przełomowym okresie bitwy przechylając szalę zwycięstwa na stronę aliancką.

Dowódca brytyjskiego lotnictwa myśliwskiego w czasie bitwy o Wielką Brytanię, Air Chief Marshall Hugh Dowding, powiedział po jej zakończeniu:

Gdyby nie wspaniałe polskie dywizjony i ich bezprzykładne bohaterstwo, wahałbym się twierdzić, że wynik bitwy byłby taki sam.

Polski as myśliwski, Witold Urbanowicz. Od 7 września do 21 października 1940 r. dowódca Dywizjonu Myśliwskiego 303. Fot. Instytut Polski i Muzeum im. gen. Sikorskiego w Londynie/ Ośrodek KARTA; koloryzacja: Mikołaj Kaczmarek

Wizyta króla Jerzego VI 26 września 1940 r. w Dywizjonie 303. Król ściska dłoń ppor. Mirosławowi Feńciowi. Obok ppor. Jan Zumbach. Chwile po wyjeździe króla Dywizjon został znów poderwany do walki. Fot. Ze zbiorów Roberta Gretzynyjera; koloryzacja: Mikołaj Kaczmarek

Samoloty polskiego dywizjonu bombowego 301 „Ziemi Pomorskiej” na lotnisku w Bramcote 7 sierpnia 1940 r. Widoczne litery kodowe dywizjonu - „GR”. Fot. Instytut Polski i muzeum im. Gen. Sikorskiego w Londynie/ Ośrodek KARTA; koloryzacja: Mikołaj Kaczmarek

Dowódca brytyjskiego lotnictwa myśliwskiego w czasie bitwy o Wielką Brytanię, Air Chief Marshall Hugh Dowding. Fot. domena publiczna; koloryzacja: Mikołaj Kaczmarek

Polski MiG-29 z 23 Bazy Lotnictwa Taktycznego

w Mińsku Mazowieckim,
z godłem Dywizjonu
303 oraz polski F-16 z
31 Bazy Lotnictwa
Taktycznego w
Poznaniu - Krzesinach,
z godłem Dywizjonu
302 „Poznańskiego”.
Fot. Piotr Łysakowski.

Opowiada o tym nowa wystawa przygotowana przez Biuro Edukacji Narodowej, w oparciu o oryginalne fotografie z epoki, poddane procesowi cyfrowej koloryzacji przez Mikołaja Kaczmarka, laureata złotej i srebrnej statuetki BohaterON w 2019 r. Dzięki temu bohaterowie tamtych dni spoglądają na nas w pełnej krasie – w stalowoniebieskich mundurach, ze złotymi lub srebrnymi orłami i odznakami lotniczymi, żółtymi kamizelkami ratunkowymi, przy samolotach w brązowo - zielonych malowaniach maskujących.

Zachęcamy do zapoznania się z wystawą, nieodpłatnego pobierania, drukowania i eksponowania w wybranych miejscach.

► [**Wystawa elementarna „Polacy w bitwie o Wielką Brytanię” - do pobrania**](#)

Zachęcamy do zapoznania się z innymi materiałami edukacyjnymi Instytutu Pamięci narodowej związanymi z polskim udziałem w bitwie o Wielką Brytanię:

► [**Wystawa „»First to fight«. Polacy na frontach II wojny światowej” - elektroniczna wersja \(PL, ENG\)**](#)

► [**Gra „303”**](#)

► [**„303” - puzzle przedstawiające walkę samolotów legendarnego Dywizjonu 303 z niemiecką wyprawą bombową na Londyn**](#)

► [**Franciszek Kornicki, Zmagania. Autobiografia dowódcy dywizjonu myśliwskiego, przełożył Wojtek Matusiak, Warszawa 2017**](#)

► [**Znaki pamięci**](#)

► [**Udział Polaków w Bitwie o Anglię i Polskie Siły Powietrzne - infografiki**](#)

Zapraszamy również do wzięcia udziału w ogólnopolskim konkursie historyczno-plastycznym pt. „Polscy piloci w Bitwie o Anglię”:

► [**Ogólnopolski konkurs historyczno-plastyczny „Polscy piloci w Bitwie o Anglię”**](#)

Polecamy historię przekazania rzeźby Orła z Blackpool do Muzeum Sił Powietrznych w

Dęblinie

► **Uroczyste przekazanie odrestaurowanego Orła z Blackpool (z budynku Stowarzyszenia Polskich Sił Powietrznych) do Muzeum Sił Powietrznych w Dęblinie**

Artur Kołęda
Biuro Edukacji Narodowej IPN